

Super Sociaal, de supermarkt voor minima in Helmond, heeft het afgelopen jaar een complete metamorfose ondergaan in zowel aanpak, assortiment als beleving. Bedrijfsleider Joop van Stiphout: 'We willen meer zichtbaar worden. Mensen die hier komen, hoeven zich niet te schamen.'

tekst ANNELIES VAN DER WOUDE, fotografie MARTIJN VAN DE GRIENDT

We laten
mensen in
hun
waarde'

Niets duidt op de aanwezigheid van een supermarkt aan de Engelseweg 127 in Helmond, behalve dan het rood-blaue logo van Super Sociaal op de ramen van een grijs gesausde gevel. Maar die onbestemde uitstraling gaat snel veranderen, want binnenkort komt de belettering ‘supermarkt voor minima’ op de gevel te staan. Eenmaal binnen stap je in een keurige supermarkt met producten in overzichtelijke rijtjes op de schouderhoge schappen. De muren zijn fris wit, de linoleumvloer zonnig geel. Twee vrijwilligers zijn deze ochtend druk bezig om de oude, omgebouwde SRV-bus te bevoorraden, de rijdende winkel van Super Sociaal voor klanten in de dorpen van buurgemeente Laarbeek. Andere vrijwilligers snijden de broden en vullen groenten aan.

Korting tot zeventig procent

Te midden van alle bedrijvigheid legt bedrijfsleider Joop van Stiphout graag uit hoe de winkel reilt en zeilt. ‘Super Sociaal biedt zo’n tweehonderd basisartikelen, van voeding tot wasmiddelen en van shampoo tot toiletpapier. Het grote verschil met reguliere supermarkten zit ’m in de prijs. Mensen die hier hun boodschappen doen, betalen gemiddeld zeventig óf dertig procent van de gangbare winkelprijs’, vertelt Joop, wijzend op de prijskaartjes waarop steeds twee prijzen staan vermeld. ‘Bijstandsgerechtigden met een gemeentelijke inkomensverklaring, krijgen een winkelpasje waarmee ze bij de kassa gemiddeld dertig procent korting krijgen. De korting van gemiddeld zeventig procent geldt voor mensen die aantoonbaar begeleiding krijgen van een professionele schuldhulpverlener. Iedere klant beoordelen we objectief en volgens dezelfde maatstaven.’

Super Sociaal bestaat sinds 2007 en was de eerste Nederlandse supermarkt speciaal voor minima. Later kwamen vergelijkbare initiatieven in Almere, Amsterdam en Utrecht tot stand. Ook Vlaardingen had een winkel, maar die ging failliet. Inmiddels is er een landelijk netwerk Sociale Supers opgericht: netwerksocialesupers.nl.

Mensen nooit helemaal zielig

Voorheen richtte Super Sociaal zich uitsluitend op minima met schulden. Joop: ‘De winkel had een kleinere klantenkring, hogere kortingspercentages en misschien een wat te hoog weggeefgehalte. Vrijwilligers hielpen dikwijls ook mee bij de aanpak van de hele persoonlijke papierwinkel; sommige klanten kwamen hier soms binnen met dozen vol paperassen en bonnetjes.’

‘Het kan niet zo zijn dat we vanwege onze doelgroep troep gaan verkopen’

Dat moest anders, vond het bestuur. ‘We wilden een andere weg inslaan en meer mensen bedienen: minima zonder schulden komen ook maar nauwelijks rond. Voor hen willen we ook iets kunnen betekenen’, vertelt Jürgen Feuerriegel die later bij het gesprek aanschuift. Hij is directeur van de Stichting Maatschappelijk Opvang (SMO), de organisatie waarvan Super Sociaal sinds dit jaar deel uitmaakt. Voor die tijd was Super Sociaal een zelfstandige stichting. ‘We willen niet betuttelen. We geven ook niets gratis weg omdat deze mensen zo zielig zouden zijn. Mensen zijn nooit helemaal zielig. Ieder mens heeft een eigen verantwoordelijkheid en kan kiezen om in de shit te blijven of proberen om eruit te komen.’

Zuinig met andermans geld

De afgelopen jaren kwam de gewenste nieuwe koers onvoldoende van de grond, maar sinds Joop de dagelijkse leiding heeft gekregen, in oktober 2018, krijgen alle veranderingen in sneltreinvvaart hun beslag. Zo maakte hij korte metten met de hulp aan klanten bij het ordenen van hun persoonlijke financiële administratie: ‘Dat is een professionaliteit die je niet kunt onderbrengen bij welwillende vrijwilligers. Mensen met problematische schulden hebben professionele hulp nodig’, aldus Joop. ‘En mensen die bereid zijn zich te laten helpen bij hun schuldenproblematiek help ik met lage prijzen. Overigens heb ik in het begin eerst alle prijzen omhoog gegooid. Niet omdat we eraan willen verdienen, we zijn een winkel zonder winstoogmerk, maar we worden wel gesubsidieerd door de gemeente Helmond. En niets is zo makkelijk uitgeven als andermans geld. Daar moet je heel zuinig mee zijn. Toen ik zag dat het kon, heb ik de prijzen weer verlaagd. Inmiddels heeft Super Sociaal 600 klanten en daarmee bereiken we minstens 1200 personen.’

Halal kip en groenten

Van de gemeentelijke subsidie worden het pand, nutsvoorzieningen, de bus en het salaris van twee betaalde parttimekrachten betaald. Gemeente Laarbeek subsidieert daarnaast de rijdende winkel. Joop: ‘Ongeveer een

Links: Joop van Stiphout.

kwart van de subsidie kan worden besteed aan het kopen van producten, dus de sport is om zo goed en voordelig mogelijk in te kopen. Toen ik ontdekte dat ik onze coffee-pads ergens anders voor 1,59 euro in plaats van 2,10 euro kon inkopen, heb ik onze leverancier gebeld en gezegd: zestig cent verschil, dat is nogal wat. Ik hoef er niet aan te verdienen, maar ik wil er ook niet op toelagen.' En zodoende nam Super Sociaal afscheid van de leverancier in Zuid-Holland en werd klant van Colruyt in België. 'Daardoor hebben we nu een eigen huismerk – *Everyday* – dat nergens in Nederland te vinden is. Daar ben ik heel trots op.'

De scherpe prijsafspraken voor brood, vlees, halal kip en groenten komen ook op het conto van Joop. En dankzij zijn ijver op het gebied van sponsoring en relatiebeheer, lopen de vijftien vrijwilligers van Super Sociaal allemaal in gesponsorde bedrijfskleding en heeft de supermarkt een nieuwe bus gekregen voor het vervoer van de winkelvoorraden. Het motto van Joop luidt: kwaliteit boven alles. 'Het kan niet zo zijn dat we vanwege onze doelgroep troep gaan verkopen. Deze mensen verdienen ook gezond en goed eten.'

Verkeerde keuzes en domme pech

Bij de kassa rekent een trouwe klant net haar boodschappen af. In plat dialect uit ze haar lof over de winkel.

'Vort hou ik geld over. Dat gaat in meen spaarpotje en daar koop ik cadeautjes voor de kleinkinderen van', zegt ze. 'Deze winkel is zo goeiehoip, ik kom nergens anders, behalve veur de krentebollen. Die meugen gullie hier ook gon verkopen.'

Kassière Kitty schudt haar hoofd en zegt: 'We zullen jullie niet nog meer gaan verwennen.' Kitty heeft na haar pensioen de kassa van de HEMA verruild voor de kassa van Super Sociaal. Ze vindt het fijn om nog iets om handen te hebben en niet alleen maar thuis te zitten. Ze woont recht tegenover een methadonpost, vertelt ze. En verschillende klanten uit de winkel ziet ze ook bij haar overburen naar binnengaan. 'Er komt hier echt van alles, óók verslaafden. Die meneer bijvoorbeeld', knikt ze discreet naar een grijzende man die op dat moment de winkel binnenwandelt.

'Sommige mensen die hier komen zijn een beetje verward, van 't padje af. Wij zijn er ook om hun verhalen aan te horen', vertelt Toon. Als sinds 2007 is hij als vrijwilliger betrokken bij Super Sociaal en helpt hij met van alles en nog wat. Zo heeft hij vanmorgen met stagiair Mike 230 kilo aardappels opgehaald in Maasbracht, waar een hobbyboertje speciaal voor Super Sociaal aardappels poot voor 0,32 cent per kilo. In het magazijn achter de winkel weegt Mike de aardappels af en stopt ze in plastic zakjes van een kilo. Toon: 'Waar het hier om draait is dat we mensen in hun waarde laten, ook al hebben ze verkeerde keuzes gemaakt of domme pech gehad. Armoede kan de besten overkomen.' <